

Burcu Kösem
EKONOMİ - FINANS - SEKTÖR
PROFESYONELİ

HAFTALIK EKONOMİ BÜLTENİ

10 Kasım / 2023

Bu rapor; Dünya ve Türkiye ekonomisindeki güncel gelişmeleri, güvenilir kaynaklardan elde edilen veriler ile yansıtma ya yönelik olarak, hazırlanmıştır. Herhangi bir yatırım tavsiyesi içermez.

Ata'nın etkilendiği kitap ve yazarlar

- ❑ Ulu önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün hakka yürüyüşünün 85. yıldönümünde yine içimiz minnet, saygı ve özlemlerle dolu...
- ❑ Kurtuluş savaşı ve milli mücadele konularında Türk Tarih Kurumu ve akademik literatüre göz gezdirdiğimizde Atatürk'e dair çok fazla tez ve araştırma konulu yazı karşımıza çıksa da bu defa kendisini, okumayı çok sevdiği kitapların bulunduğu yazın dünyasından ele almak istiyoruz.
- ❑ En çok okuduğu eserlerin başında Tarih kitapları geliyor. Ondan sonra sırasıyla Matematik, Edebiyat, Felsefe, Siyaset, Dinler Tarihi ve bilhassa İslâmiyet'le ilgili olan kitaplar ve tabii kendi mesleği olmasıyla itibariyle de, Askerlik konusunda yazılmış bulunanlar geliyor.
- ❑ Bu kitap ya da yazarlarından en çok etkilendiği rivayet edilenler ise şöyle:
- ❑ 18. yüzyılın son çeyreğinde Batı'da gerçekleşen Sanayi Devrimi ile eskilerin "İhtilal-i Kebir" adını verdikleri 1789 Büyük Fransız İhtilali'nin temelinde; Atatürk'ün, kendi kütüphanesinde yer alan kitaplarından bizzat notlar çıkararak okuduğu Montesquieu, Voltaire, Diderot, Jean Jacques Rousseau gibi, realist ve rasyonalist anlayışı esas alan akılcı filozofların fikirleri yer almaktadır.
- ❑ Montesquieu'nün Osmanlı döneminde "Ruhu'l-Kavanin" adı altında çevrilmiş bulunan "Kanunların Ruhu" adlı eserinin eski harfli metinlerini dikkatle okuduğunu, kitap sayfalarındaki çıkmalarda ifadesini bulan notlarından tespit edilir. Özellikle, bu eserde yer alan; "Genel Olarak Kanunlar", "Üç Hükümet Şekli", Vergilerin Toplanması", Ticaretin Kanunlarla Olan İlgisi", "KanunYapmak Usûlü", "Vatandaşlık Hakları", "Aile Bağları".. gibi konuların, Gazi'nin ilgisini çektiği anlaşılmaktadır.
- ❑ Jean Jacques Rousseau'un "Du contrat social", yani "Sosyal Anlaşma, Toplum Anlaşması" adını verdiği eserinde de; toplumsal yapılaşmanın, sosyal adaletin, halkçılık hareketinin zirvesini oluşturan önemli temel noktalarını yakalamıştır. Aynı şekilde, 17. yüzyılın ünlü Fransız bilim adamı ve düşünürü Pascal'ın da, bilhassa "Pensees", yani 'Düşünceler' adlı eserinin, onun sosyal ve psiko-sosyal açıdan insanları tanıma, yönlendirme, sevk ve idare edebilme konusundaki değerlendirmelerinin -kısmen de olsa- temel hareket noktalarından birini oluşturduğunu söylemek mümkündür.

«Vücûdun kim hamîr-i mâyesi hâk-i vatandandır»

- ❑ Gençliğinden itibaren, Atatürk'ün üzerinde etkisi olan insanların başında ise, daha Manastır Askeri İdadisi'nden başlamak üzere, **Namık Kemal** gelir. Bu şairimizin, özellikle şu beyitleri, Gazi'nin vatan, millet yolundaki duygu ve düşünce dünyasının şekillenmesinde ve bunlarla birlikte, kendisindeki millî heyecanlarının gelişmesinde çok kuvvetli etken olduğunu görüyoruz:

«Hakîr olduysa millet şânına noksan gelir sanma,
Yere düşmekle cevher sâkıt olmaz kadr ü kıymetten»

(Millet hakaret gördü, küçük düşürüldü ise; şânına, şerefine, onuruna, büyüklüğüne noksan, bir eksiklik geldiğini sanma; çünkü altın, pırlanta gibi son derece kıymetli bir cevher, yere düşmekle değerinden birşey kaybetmez.)

«Vücûdun kim hamîr-i mâyesi hâk-i vatandandır
Ne gam râh-i vatanda hâk olursa cevr ü mihnetden»

(Vücudun mayasının hamuru, yani insanın özü vatan toprağındandır; onun için bir kimse, vatan yolunda eziyet ve sıkıntılarla toprak olursa, bunda üzülecek ne var? Yani insan vatani için ölürse, bunda üzülecek hiçbir taraf yoktur; çünkü bu, “topraktan geldik, -vatan yolunda- gene toprağına gideceğiz” demektir.)

Atatürk'ü Anlamak ve Sevmek, Önder Göçgün, Belgi (Pamukkale Üniv) Akademik Dergisi

"Kadın yükselmezse alçalır vatan, Samimi olmaz onsuz bir irfan"

- ❑ Atatürk'ün, önce düşünce dünyasında, sonra da reel çerçevede gerçekleşen uygulamalarla yeni Türkiye'nin millî ve kültürel platformda şekillenmesinde bir diğer önemli kaynak ise, **Ziya Gökalp**'tır.
- ❑ Ziya Gökalp'ın "Halkçılık" anlayışı, Atatürk'e gerçekten büyük katkılar sağlamıştır. Nitekim onun, "Halka Doğru" düşünce sistematiği içerisinde ifadesini bulan; halkla birlikte olmak, halka rağmen hiçbir şey yapmamak, halkın duygu ve düşüncesine tercüman olmak, onlara yer ve değer vermek anlayışı, büyük bir destek hizmeti görmüştür.
- ❑ Bunun yanı sıra milliyet düşüncesinin, Türk toplum hayatının son derece tabii, doğal ve ayrılmaz bir parçası olması gerektiği inancı üzerinde ısrarla duran ve hemen bütün eserlerini bu noktaya dayandıran Ziya Gökalp da; buna bağlı olarak, kendi ideali, ülküsü ile Cumhuriyet'in ilk yıllarının mevcut realitesini birleştirecek bir "millî kahraman tipi" çizmiş ve bunun merkezine de Atatürk'ü yerleştirmiştir.
- ❑ Bu millî kahraman tipi, devletin ve milletin birliğini toparlayacak, bütünlüğünü sağlayacak ve milletimizin kendi kültürüne ve inancına bağlı kalmak suretiyle , Batı medeniyeti yolunda ilerleyip, yükselmesine çalışacak, devletin ve milletin yüksek çıkarlarını her türlü şahsî, kişisel çıkarının çok üstünde tutmasını bilecektir.
- ❑ İşte Atatürk, bunları fazlasıyla yerine getiren seçkin bir lider olarak, tarihe damgasını vurmuştur.

"Fikri hür, irfânı hür, vicdânı hür bir şâirim..."

- ❑ Atatürk'ün; akılcı ve gerçekçi çizgide, Batı'nın bilimsel anlayışını derinliğine kavrayıp savunmasında son derece etkili olan sanatçılardan, fikir adamalarından birisi de Tefvik Fikret'tir.
- ❑ Edebiyat tarihimizde, Servet-i Fünûn Dönemi şiirinin önde gelen ismi olan **Tevfik Fikret**, özellikle vatan, millet, pozitif bilim, irfan, hak, adalet, vicdan hürriyeti ... gibi konularda kaleme aldığı eserleriyle, o günün çoğu genci gibi, Mustafa Kemal'in de dikkatini, ilgisini çekmiş ve bu durum giderek Gazi'nin, - Namık Kemal'den sonra- şairimize karşı ömrü boyunca devam eden sempatisini ve gönülden bağlılığını doğurmuştur.

Kimseden ümmîd-i feyz etmem dilenmem perr ü bâl;
Kendi cevvim, kendi eflâkimde kendim tâirim.
İnhinâ tavk-ı esâretten girândır boynuma;
Fikri hür, irfânı hür, vicdânı hür bir şâirim.

(Kimseden bir yardım beklemem ve bana kol kanat germesini istemem; Ben, kendi semâm, havam içinde, kendi hür ufuklarımda özgürce uçarım.

Başkalarının önünde iki büklüm eğilmek, bana boynumdaki esaret zincirinden daha ağır gelir; Çünkü ben, kimseye bağımlı olmayan; hür düşünceli ve bilgisi, görgüsü, vicdanı ile özgür bir şairim!) dediği ünlü kıt'asının da Gazi'yi son derece etkilediğini ve hatta buradaki son mısrayı, öğretmenlere hitaben gerçekleşen bir konuşmasında:

"Muallimler! Cumhuriyet sizden fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür nesiller ister." tarzında kullanarak, anlamlı bir şekilde dile getirdiği biliniyor.

"Ben bir Türk'üm; dinim, cinsim uludur..."

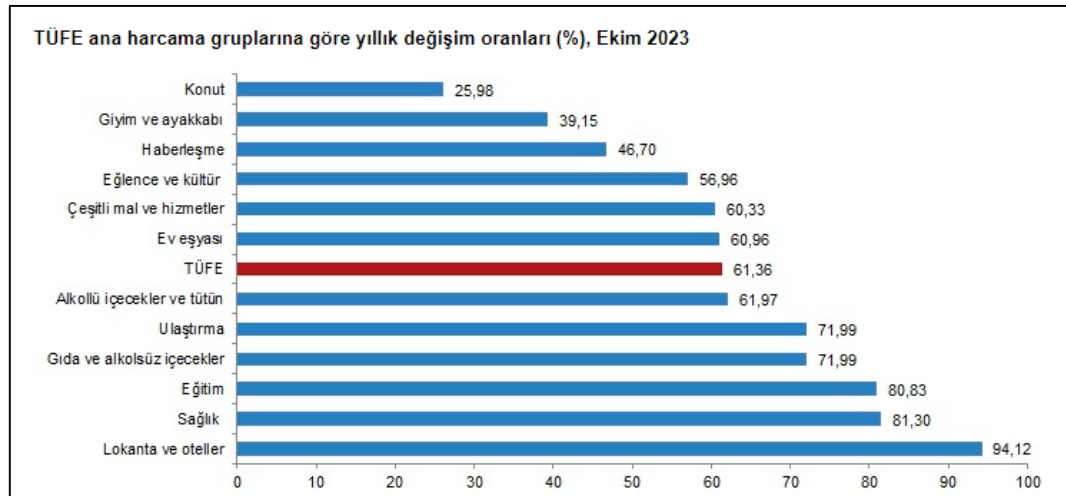
- ❑ Millî Edebiyat döneminden başlamak üzere, I. Dünya Savaşı sırasında ve sonrasında vatan, millet yolunda kaleme aldığı heyecan yüklü, destan tavrılı şiirleriyle, Türk milliyetçiliğinin samimî ve idealist bir şairi olarak kendini kabul ettirmiş bulunan **Mehmet Emin Yurdakul** (1869-1944), bütün bu özellikleri çerçevesinde Atatürk'ün de takdir ve şükran duygularıyla kendisine hayranlık beslediği seçkin ediplerimizden birisidir.

Ben bir Türk'üm; dinim, cinsim uludur,
Sinem, özüm ateş ile doludur.
İnsan olan vatanının kuludur,
Türk evlâdı evde durmaz giderim!

- ❑ Atatürk, Cumhuriyet kurulduktan sonra da kendisine övgü dolu bir şiir yazan Yurdakul için 1931 yılında, FaikReşit Unat'a,
- ❑ “ Şair Mehmet Emin Yurdakul'un ilk defa Manastır Askerî İdadisi'nde talebe iken okuduğum, 'Ben bir Türküm, dinim, cinsim uludur' mısraıyla başlayan manzumesinde, bana millî benliğimin gururunu tattıran ilk ifadeyi bulmuştum. Fakat ben asıl bunu, orduya katıldığım ilk günlerde, bir Anadolu çocuğunun gözyaşlarında gördüm ve kuvvetle duydum.
- ❑ ...Ondan sonra Türklük, benim en derin güven kaynağım, en engin fahr (övünç) dayanağım oldu. Kendimi hiçbir zaman, Osmanlılığın telkin ettiği (aşılacağı) başka ulusları öven ve Türklüğü aşağı gören eksiklik duygusuna kaptırmadım.” sözleriyle ifade eder.

TCMB, enflasyonu değerlendirdi

- ❑ Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Ekim ayında yavaşlayarak yıllık düzeyde yüzde 61,4'e gerileyen enflasyonla ilgili değerlendirmelerini yayımladı.
- ❑ TCMB'nin değerlendirmesinde taze meyve-sebze hariç gıdada fiyat artışlarının gücünü koruduğu belirtildi.
- ❑ Yıllık enflasyonun, gıda ve temel mal gruplarında gerilediğini, hizmet ve enerjide artış kaydettiğini belirten TCMB enerji grubunda, akaryakıt fiyatlarındaki düşüşe karşın, diğer enerji emtia fiyatlarındaki görünümün gecikmeli etkileriyle artış kaydedildiğini ifade etti.
- ❑ Doğalgazda tüketimin bedelsiz kullanım sınırının (ilk 25 metreküp) bir miktar üzerine çıkmasıyla, bu kanaldan aylık tüketici enflasyonuna 0,22 puanlık etki geldiğini vurgulayan TCMB Kasım ve Aralık aylarında tüketimdeki artışa bağlı olarak, doğalgaz kaleminden gelen etkinin yükseleceğini öngördü.
- ❑ Temel mal grubuna ilişkin olarak, otomobil fiyatlarının cari yılda aylık bazda ilk kez gerilediği, dayanıklı malda aylık enflasyonunun son iki yılın en düşük seviyesinde gerçekteşiği ifade edildi.

Otomotiv, güçlü iç taleple dış ticaret açığı veriyor!

- ❑ Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Ekim ayında yavaşlayarak yıllık düzeyde yüzde 61,4'e gerileyen enflasyonla ilgili değerlendirmelerini yayımladı.
- ❑ Ticaret Bakanlığı'nın verilerine göre Ekim ayında sektörün ihracatı 2,7 milyar dolar oldu. İthalat ise 3,3 milyar dolar olarak kaydedildi. Böylelikle sektörde Ekim ayında yaklaşık 600 milyon dolar dış ticaret açığı verildi. Ekim ayıyla birlikte sektör birbirini izleyen dördüncü ayda da açık vermiş oldu.
- ❑ Ocak-Ekim dönemi dikkate alındığında sektörün toplam dış ticaret açığı 1,1 milyar dolar olarak gerçekleşti. 2022 yılının tamamında otomotiv sektörü 9 milyar doların üzerinde dış ticaret fazlası vermişti.
- ❑ Otomotiv sektöründeki durum Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın dış ticaret verilerine ilişkin sunumunda da öne çıkan noktalardan biri oldu.
- ❑ Bolat, dış alımda öne çıkan kalemlerden biri olan otomotiv ithalatında da geçen yılın 10 aylık dönemine kıyasla yüzde 150 artış yaşandığına dikkati çekerek, "Burada da hükümetimiz ve Bakanlığımızın aldığı tedbirler sonucunda artış hızında yavaşlama var ağustos, eylül ve ekim döneminde. 10 ayda 26,2 milyar dolar otomotiv ve yedek parça, aksam ithalatı gerçekleşti. Geçen yılın aynı dönemine göre 12,5 milyar dolar artış var" ifadelerini kullandı.

Türk tahvil faizleri normalleşirken, piyasalar yabancı radarında

- ❑ Piyasalardan yabancı çıkışı son 4 yılda 70 milyar dolar olarak gerçekleşmişti.
- ❑ Ancak seçimlerden sonra ekonomide konvansiyonel para politikasına dönüşle beraber başlayan normalleşme adımları sonucunda; CDS, 400 baz puanının altına inerken, tahvil faizlerinde de getirilerin 2 yıllık ve 10 yıllıkta yukarı çıkması 2024 yılı için Türk piyasalarını umutlandırır oldu.
- ❑ Umutları şekillendiren sinyallere bakılacak olursa; Merkez Bankası Başkanı Gaye Erkan'ın Enflasyon Raporu sunumu sonrasında Morgan Stanley ve Citibank yayımladıkları raporlarda Merkez Bankası'nın sıkı ve kararlı duruşuna dikkat çekerek sıkılaştırmanın devam edeceğinin vurgulanmasını öne çıkarmaktadır.
- ❑ Diğer taraftan dünyada çok fazla getiri fırsatı kalmamışken yabancı yatırımcıların hiç olmadıkları kadar az oldukları Türk varlıklarında pozisyon almalarının normal olacağı sonucunu da doğruyor.
- ❑ Beklenen iki kilit parametre burada öne çıkıyor ki biri Mart 2024'deki yerel seçimler, diğeri ise TL kur düşüşünü hedge etmelerine olanak sağlayacak yurtdışı swap piyasasının açılması...

Döviz pozisyonu izlenmesinde sadeleşme

- ❑ TCMB'nin Döviz Pozisyonunu Etkileyen İşlemlerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tarafından İzlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'i Resmi Gazete'de yayımlandı.
- ❑ Buna göre, TCMB, 10 milyon TL ve üzeri toplam nakdi ve gayrinakdi kredi bakiyesi bulunan firmaların Özet Döviz Pozisyon Raporlaması uygulamasına son verdi.
- ❑ Mart 2023'te başlatılan uygulama, Temmuz'da 31 Aralık 2023'e ertelenmişti.
- ❑ 2018 yılında TCMB bünyesinde kurulan, reel sektörün döviz pozisyonundaki değişimlerin izlenmesi ve etki analizleri için Türkiye'deki tek veri seti olan Sistemik Risk Veri Takip Sistemi'nin SRVTS) kapsamında güncellemeye gidildi.
- ❑ SRVTS'de raporlama kapsamına girecek firmaların tespiti için 15 milyon dolar ve üzeri yabancı para kredi yükümlülüğü yerine toplam 100 milyon TL ve üzeri nakdi kredi bakiyesi veya geçmiş bir yıllık hesap döneminde 500 milyon TL ve üzeri net satış hasılatı/aktif büyüklüğü şartları aranacak.
- ❑ Böylece SRVTS'de mevcut detaylı raporlama formatı sadeleştirilerek firmaların raporlama işlemlerinde kolaylık sağlanacak.

Altın, yukarı yönlü hareketine son mu verdi?

- ❑ Ons altın artan hazine getirilerinin ve güçlü doların zorlu direncine meydan okuyarak neredeyse yarım yüzyılın en iyi ekim ayını yaşadı ve yüzde 11,7'lik yükselişle 1978'den bu yana en güçlü ekim ayını gördü. Sarı metaldeki ekimdeki bu güçlü yükselişin en önemli sebebi İsrail ile Filistin arasında 7 Ekim'de başlayan savaş oldu.
- ❑ Bu hafta başı itibariyle hem yatırımcılardaki jeopolitik risk fiyatlamasına dair kaygının azalması hem de Fed üyelerinden gelen şahin söylemlerin etkisiyle ons altın baskı altına girerek 1938 dolar seviyesine kadar geriledi. Yakın vadede ek faiz artışına ilişkin Fed belirsizliği devam etmesi, faiz getirisi olmayan sarı metalde baskı oluşturmaya devam edecektir.
- ❑ Bu süreçte savaşa dair olumlu haber akışları da altında ek baskı oluşturarak ek düzeltmeye de sebep olabilir.
- ❑ Bu bağlamda altında gerçek yükseliş ivmesinin, Fed'in faiz artışının durduğu ve faiz indirimlerinin konuşulmaya başladığı 2024 yılının son çeyreği itibariyle gündeme gelmesini bekliyoruz.

Powell, bu defa şahin tona döndü!

- ❑ Uluslararası Para Fonu (IMF) tarafından düzenlenen 24. Jacques Polak Yıllık Araştırma Konferansı kapsamında "Küresel Ekonomide Para Politikası Zorlukları" başlıklı panel gerçekleştirildi. Fed Başkanı Powell Washington'da düzenlenen panelde para politikasına ilişkin açıklamalar yaptı.
- ❑ Powell Fed yetkililerinin enflasyondaki yavaşlamadan memnun olduğunu ancak yeterince kısıtlayıcı duruş sergilediklerinden emin olmadıklarını söyledi.
- ❑ Fiyat artışlarıyla mücadelede daha yapacak işleri olduğunu belirten Powell "Federal Açık Piyasa Komitesi belirli bir sürede enflasyonu yüzde 2'lik hedefe düşürmek konusunda kararlı. Şu anda yeterince kısıtlayıcı politika sergilediğimizden emin değiliz" ifadesini kullandı.
- ❑ Powell gelecek çeyreklerde ekonomik büyümede ılımlaşma olabileceğini, istihdam piyasasının sıkı olduğunu ancak dengeye oturmaya başladığını söyledi.
- ❑ Fed'in gerektiğinde daha fazla sıkılaştırma yapmaktan çekinmeyeceğini belirten Powell "Bundan sonra da dikkatli şekilde hareket edeceğiz. Birkaç ay görülen iyi verilerin bizi yanlış yönlendirmesine veya aşırı sıkılaştırma riskine karşı dikkatli olacağız" diye konuştu.
- ❑ Öte yandan Powell'in konuşması, aniden sahneye çıkan iklim aktivistleri tarafından bölündü.
- ❑ Kol kola duran göstereciler, "İklim sistemik bir risk", "Fosil finansmanına son" ve "Powell işini yap" sloganları attı. Eylem nedeniyle salondan bir süreliğine ayrılan Powell, aktivistlerin güvenlik görevlilerince çıkarılması üzerine salona dönerek konuşmasına devam etti.

Haftadan kalanlar

- ❑ CHP'de Özgür Özel genel başkan oldu.
- ❑ ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken, 'Gazze' ana gündemiyle Dışişleri Bakanı Hakan Fidan ile görüşmek üzere Ankara'ya geldi. Blinken'i havaalanında, Ankara Vali Yardımcısı Namık Kemal Nazlı'nın karşılaması dikkat çekti.
- ❑ Kentsel dönüşüme yönelik düzenlemeler içeren yasa Resmi Gazete'de yayımlandı.
- ❑ Ekim ayında TÜFE bazlı reel efektif döviz kuru bir önceki aya kıyasla 44 baz puanlık artışla 55,90'a yükselerek, Haziran 2023'ten bu yana en yüksek seviyesini kaydetti.
- ❑ Şimşek: Bölgemizde ticari entegrasyonu artırmalıyız.
- ❑ Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'e karışmadığını, kararları kendisinin verdiğini ifade etti.
- ❑ Erdoğan: Enflasyonun belini kırdık, etkilerini de sileceğiz
- ❑ CHP Genel Başkanı Özgür Özel, Yargıtay'ın Can Atalay için 'hak ihlali' kararı veren AYM üyelerine suç duyurusunda bulunması hakkında Erdoğan'ın bu sabah kullandığı ifadelerle işaret ederek "Erdoğan liderliğinde bir kalkışma olduğunun anlaşıldığını" söyledi.
- ❑ Alman hükümet sözcüsü, Başbakan Olaf Scholz'un gelecek cuma Berlin'de Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan ile görüşeceğini açıkladı.
- ❑ Tarih açıklandı: Biden ile Şi ABD'de bir araya gelecek
- ❑ Ordu'nun Fatsa ilçesinde, 'Dilan ve Engin Polat davası ile ilgili ilçede bulunan bir kuyumcunun gözaltına alındığı' iddiası, izdihama neden oldu.
- ❑ İsrail'in 7 Ekim'de Gazze'ye başlattığı saldırılarda çoğu çocuk ve kadın olmak üzere can kaybı 11 bin 78'e yükseldi.
- ❑ Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yüksek yargı krizine ilişkin bugün yaptığı iki açıklama dünya medyasında yer buldu. Associated Press haber ajansı açıklamalardaki ton farkına dikkat çekerken, Reuters yargı krizinin derinleştiğine vurgu yaptı.
- ❑ ECB Başkanı Lagarde, "Eğer büyük şoklar gelirse, faiz seviyesini yeniden gözden geçirmek zorunda kalacağız" değerlendirmesinde bulundu.

İşgücü İstatistikleri, Eylül 2023

- Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçlarına göre; 15 ve daha yukarı yaştaki kişilerde işsiz sayısı 2023 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre 46 bin kişi azalarak 3 milyon 168 bin kişi oldu. İşsizlik oranı ise 0,1 puan azalarak %9,1 seviyesinde gerçekleşti. İşsizlik oranı erkeklerde %7,5 iken kadınlarda %12,3 olarak tahmin edildi.
- 15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı bir önceki aya göre 0,2 puanlık azalış ile %16,7 oldu. Bu yaş grubunda işsizlik oranı; erkeklerde %13,8, kadınlarda ise %22,0 olarak tahmin edildi.

Mevsim etkisinden arındırılmış temel işgücü göstergeleri, 15+ yaş, Eylül 2023

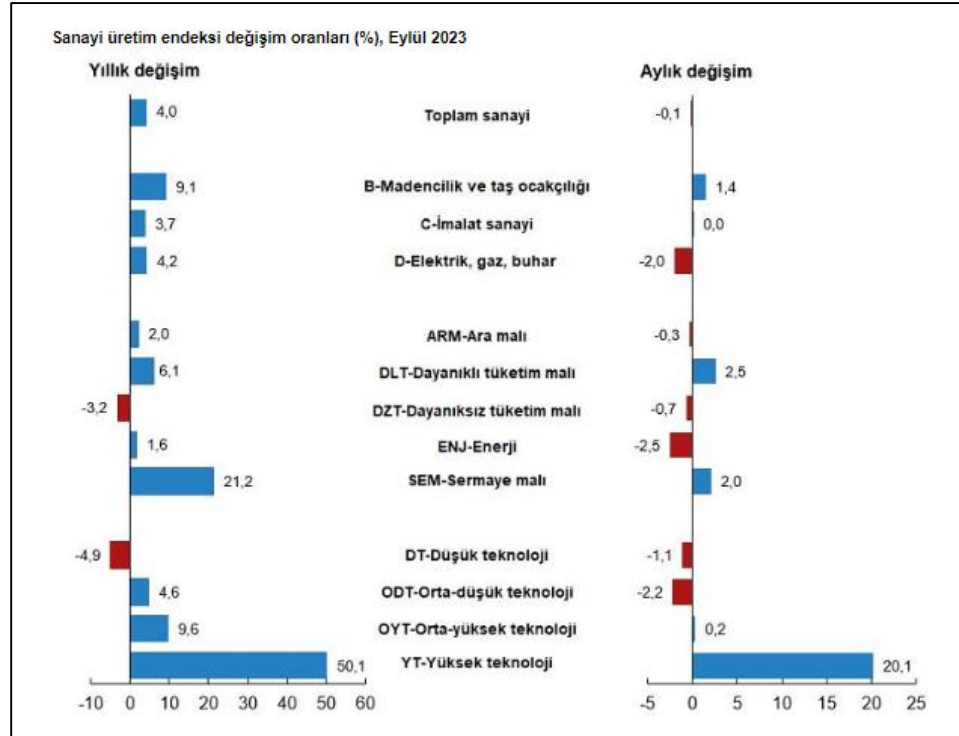
	Eylül 2023			Bir önceki ay			Bir önceki aya göre fark		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
(Bin kişi)									
15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	65 542	32 440	33 102	65 494	32 416	33 078	48	24	24
İşgücü	34 854	23 067	11 787	34 959	23 063	11 896	-105	4	-109
İstihdam	31 686	21 346	10 340	31 745	21 337	10 408	-59	9	-68
İşsiz	3 168	1 721	1 448	3 214	1 726	1 488	-46	-5	-40
İşgücüne dahil olmayanlar	30 688	9 373	21 315	30 535	9 354	21 182	153	19	133
(%)									
İşgücüne katılma oranı	53,2	71,1	35,6	53,4	71,1	36,0	-0,2	0,0	-0,4
İstihdam oranı	48,3	65,8	31,2	48,5	65,8	31,5	-0,2	0,0	-0,3
İşsizlik oranı	9,1	7,5	12,3	9,2	7,5	12,5	-0,1	0,0	-0,2
Genç nüfusta işsizlik oranı (15-24 yaş)	16,7	13,8	22,0	16,9	14,0	22,4	-0,2	-0,2	-0,4

Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Mevsimsel etkilerden arındırma yöntemi gereği geçmiş aylara ilişkin tahminler revize edilerek yayımlanmaktadır.

Sanayi Üretim Endeksi, Eylül 2023

- Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yıllı) incelendiğinde, 2023 yılı Eylül ayında madencilik ve taş ocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %9,1, imalat sanayi sektörü endeksi %3,7 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %4,2 arttı.
- Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, 2023 yılı Eylül ayında madencilik ve taş ocakçılığı sektörü endeksi bir önceki aya göre %1,4 arttı, imalat sanayi sektörü endeksi aynı kaldı ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %2,0 azaldı.

İnşaat Maliyet Endeksi, Eylül 2023

- İnşaat maliyet endeksi, 2023 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre %2,46 arttı, bir önceki yılın aynı ayına göre %67,93 arttı. Bir önceki aya göre malzeme endeksi %3,39 arttı, işçilik endeksi %0,30 arttı. Ayrıca bir önceki yılın aynı ayına göre malzeme endeksi %54,15 arttı, işçilik endeksi %114,05 arttı.
- Bina inşaatı maliyet endeksi, bir önceki aya göre %2,47 arttı, bir önceki yılın aynı ayına göre %66,08 arttı. Bir önceki aya göre malzeme endeksi %3,49 arttı, işçilik endeksi %0,21 arttı. Ayrıca bir önceki yılın aynı ayına göre malzeme endeksi %51,26 arttı, işçilik endeksi %113,93 arttı.

